

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowo, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 30.

Chełmża, środa dnia 6-go lutego 1929 r.

Rok II.

Służba państwowa winna być zaszczytem.

(Na marginesie przemówienia wojewody pomorskiego p. Lamota w „Dniu Prasy“ w Grudziądzu).

Jak już pokrótce donosiliśmy w dniu 2 bm. odbył się w Grudziądzu „dzień prasy“, który zaszczylił swą obecnością wyżsi dygnitarze państwa, a między innymi wojewoda pomorski p. Wiktor Lamot, który korzystając z okazji wygłosił dłuższe przemówienie. Ze względu na wartość głębokich myśli wyrażonych przez najwyższego dostojnika państwa tu na Pomorzu, pragniemy nimi podzielić się z naszymi Czytelnikami.

Nasamprzód zaznaczyć musimy, że p. wojewoda Lamot z zasady nie lubi wygłaszać szumnych przemówień — jak sam zaznaczył — gdy natomiast w pracy realnej widzi odpowiedź najbardziej przekonywującą dla szerokich warstw obywatelstwa pomorskiego. Zetknąwszy się z przedstawicielami prasy polskiej na Pomorzu, reprezentujących różne poglądy polityczne, podzielił się z nimi tak cennymi uwagami, że pominąć ich — z powodu wartości tychże — prasie obiektywnie-traktującej wszystkie zagadnienia niewolno.

Na samym wstępie zacny prelegent zajął się zbiorowymi cechami obecnej społeczności polskiej, sięgając słusznie po przykłady do historii przedrozbiorowej naszego narodu. Polska wypełniająca misję dziejową wśród państw europejskich była silną moralnie, choć nie posiadała organizacji społeczeństwa. Spotykaliśmy w pewnych okresach większość narodu sejmikującą i warcholącą. Nie zważała ta większość na to, że interes państwowy zeszedł na plan drugi. I właśnie z tej przyczyny, pomimo tak idealnych postaci, jak Skarga, Staszic, Kołłątaj i inni, zagłada państwowości polskiej przyszła, albowiem służba państwowa stała się korytkiem dla szerokich rzesz obywateli.

Spółceństwem rządzą — mówił p. woj. Lamot władze państwowe i prasa. Bez poparcia się obopólnego obu tych czynników, nie ostoi się żadna władza. Nie pomogą nic represje karne, które rozporządza władza państwowa, jeżeli społeczeństwo nie zmieni swego charakteru moralnego. Każda warstwa społeczeństwa pamięta jedynie dziś o swych sprawach materialnych, nie chcąc ustąpić swych dobrodziejstw dla dobra innych warstw. Stąd wychodzą te waśnie i niezgoda, która przynosi szkodę nie tylko danej warstwie, ale i całemu społeczeństwu.

W dziedzinie gospodarczej jesteśmy świadkami nowych źródeł produkcji i nowych form gospodarki państwowej. Różni różnie sobie to tłumacza, potępiając każdy krok zrobiony przez czynniki państwowe. Z góry na to byliśmy przygotowani, bo warcholenie jest cechą naszego społeczeństwa, które każde nowe poczynanie waży według swego widzimisie, ograniczonego do horyzontu swego podwórka. Z przeszłości historycznej wypływa siła żywotna duszy narodu.

Dawniej służba państwowa była rzeczą sumienia, była zaszczytem. Pokazała się u nas druga strona medalu. Jeżeli nie wydobędziemy tej stałości duchowej, opartej na moralności, etyce i uczuciu dla służby państwowej, to żadna forma ustroju państwowego nas nie uchroni przed upadkiem.

Orkan zniszczył cały port Beira.

London, 4. 2. (AW) Główny port portugalskiej Afryki Wschodniej Beira nawiedzony został przed kilkoma dniami przez wielki orkan, posuwający się z szybkością 84 kilometry na godzinę. Całe miasto zostało doszczętnie zniszczone. Prócz tego orkan zatopił stojące w porcie 3 okręty.

Według wieści z prowincji wichura zburzyła dwa nowozbudowane mosty kolejowe oraz poniszczyła tory kolejowe. Na skutek orkanu wiele osób w mieście odniosło rany. Z prowincji dochodzą wiadomości o wypadkach śmierci.

Rewolta wojskowa w Hiszpanji

Walki oddziałów rządowych z buntownikami w Walencji.

Madryt, 4. 2. W Walencji wybuchła rewolta wojskowa. Pomiędzy wojskiem rządowym a zbuntowanymi oddziałami stoczona krwawa walka.

Gen. San Jurio wezwany został do Walencji z rozkazem usunięcia wszelkich żywołów niepożądanych. Król Alfons podpisał szereg dekretów, zaprojektowanych przez Primo de Riverę. Dekrety owe dotyczą m. in. utworzenia sądu doraźnego

na rewolucjonistów. Unja patrijotyczna otrzymała rozkaz, aby broniła autorytetu rządu. Dzienniki hiszpańskie mają oddać 1/6 miejsca na oświadczenia rządu.

Król ogłosił proklamację, wzywającą do posłuszeństwa i dyscypliny.

W Walencji gen. Castro Girona stawia opór rządowi. Sytuacja jest poważna.

Głód się sroży w Sowietach.

Teherańskie pismo „Iran“ donosi, że do Persji przybyła z Rosji sowieckiej znaczna liczba młodzieży, uciekającej przed klęską głodu. Władze perskie dostarczyły im żywności i pomieszczenia.

Polityczny terror trwa dalej.

Moskwa, 4. 2. (AW). Według zapowiedzi prasy tutejszej likwidacja „gniazd“ trockistowskich zbliża się ku końcowi. Jeszcze w ciągu wczorajszego dnia aresztowano w Kronsztadzie 50 ludzi w tem przeszło połowę marynarzy garnizonu kronsztadzkiego. Są to tak zwani kontrrewolucjoniści trockistowscy. Dwunastu robotników uwięziono pod tym samym pretekstem w Briansku.

Socjaliści biją hackenkrentzlerów.

Wiedeń 4. 2. (AW). Wczoraj przyszło znowu w Glognitz w Dolnej Austrii do bójki pomiędzy grupą socjalistów a hackenkrentzlerami. W bójce tej 18 osób odniosło rany. Policja ostatecznie zlikwidowała zajście.

Zgon ks. Druham.

London 4. 2. (AW). Zmarł tu w wieku 74 lat ksiądz Durham.

Nagły zgon ks. Banatto.

Rzym 4. 2. Mgr. Banatto kanonik zmarł podczas celebrowania Mszy. Św.. Mgr. Banatto odbył swoje studja w Treviso, gdzie był kolegą szkolnym Papieża Piusa X.

Wspomniał następnie o problemie socjalnym, którego rozwiązanie w każdym państwie przychodzi z wielkimi trudnościami. Obecnie zauważamy znowu prąd tzw. solidaryzmu społecznego, który przeciw wyraził się w Konstytucji 3 Maja.

W końcu wyraził życzenie, aby nie wyszukiwać różnic, lecz przeciwnie takie rzeczy, które nas łączą — a nie rozbijają, które jednoczą — a nie waśnią. Cytatem ze Skargi: „...tylko te narody, któ-

Nowa forma propagandy antyreligijnej.

Moskwa, 4. 2. (AW). Przy uniwersytecie komunistycznym imienia Swierdłowa zorganizowany został fakultet propagandy antyreligijnej. Szczególny nacisk położony zostanie na zorganizowanie propagandy antyreligijnej w armji czerwonej. Kursa obliczone są na 400 słuchaczy.

Stalin tępi trockistów i zagranicą.

Moskwa 4. 2. (AW). Na ostatnim posiedzeniu IKKI (Komitet Wykonawczy III Międzynarodówki) wydał polecenie sekcji angielskiej, francuskiej, niemieckiej i włoskiej Kominternu niezwłocznego wykluczenia ze swych szeregów wszystkich pośrednich lub bezpośrednich zwolenników Trockiego.

Najpiękniejsza kobieta Francji.

Paryż, 4. 2. — Najpiękniejszą kobietą Francji uznano Germaine Laberd, pochodzącą z Francji południowej.

Parowiec niemiecki zatonał z załogą 26 ludzi

Porto, 2. Parowiec niemiecki „Deister“, zatonał z nieznaną przyczyną w ciągu kilku minut, u wejścia do portu wraz z 25-ciu ludźmi załogi.

10 osób żywcem spłonęło.

Buckhannon, 4. 2. Pożar spowodował śmierć rodziny złożonej z 10 osób, która spała się żywcem w czasie snu.

re różnice stanowe i polityczne umia podporządkować pożytkowi dla państwa i narodu ostoja się i dojdą do złotego rozkwitu“, — zakończył p. woj. Lamot swe przemówienie. Rzęsiste oklaski były dowodem, że dziennikarzom pomorskim słowa te przypadły do serca i umysłu. Słowa te powinni wszyscy nasi Czytelnicy wziąć również serdecznie pod uwagę i dopasowywać do nich swe czyny.

W Jerozolimie czekają na przyjście „mesjasza“.

Afisz na ulicach Jerozolimy. — Ciągłe modły żydów. — Rok bieżący ma być wyzwoleniem żydów.

W dzielnicach żydowskich Jerozolimy są rozlepione afisze, zapowiadające przyjście w tych dniach mesjasza. Afisze nawołują ludność żydowską do zanoszenia bezustannych modłów. Żydzi

biorą sprawę poważnie, wierząc, że rok 5689 tj. bieżący odznaczy się wyzwoleniem narodu żydowskiego.

Ostatnie telegramy.

Konferencja polsko-sowiecka.

Warszawa, 4. 2. (AW). W pierwszej połowie lutego br. odbędzie się w Radoszkowicach na Wileńszczyźnie polsko-sowiecka konferencja kolejowa poświęcona głównie sprawom komunikacji granicznej.

Delegacja Pucka protestuje...

Warszawa, 4. 2. (AW). Delegacja miasta i okolic Pucka przybyła w tych dniach do Warszawy, ażeby złożyć protest ludności nadmorskiej z powodu przeniesienia siedziby powiatu morskiego z Pucka do Wejherowa. Delegacja przedstawiła protest ten marszałkowi Sejmu i prezesom poszczególnych klubów sejmowych.

Nowa placówka konsularna.

Warszawa, 4. 2. (AW). M-stwo Spraw Zagranicznych zamierza w r. b. uruchomić nową placówkę konsularną w Chinach. Nowy konsulat założony będzie w Szanghaju. Na stanowisko konsula upatrzony jest dotychczasowy konsul w Zagrzebiu dr. Barthel de Weidenthal.

Proklamowanie strajku górników.

Warszawa, 4. 2. (AW). „Przeгляд Wieczorny“ donosi z Katowic, iż kongres Centralnego Związku Górników postanowił poprzeć proklamowany przez Zespół Pracy strajk w dniu 11 b. m. Równocześnie Kongres Radców Załogowych Chrześcijańskiego Zw. Górników zwrócił się do Zespołu Pracy z wnioskiem o przełożenie terminu proklamacji strajku z 11 lutego na 1 marca.

Mrólz utrudnia ruch komunikacyjny.

Warszawa, 4. 2. (AW). Do Warszawy pociągi przybywają w dalszym ciągu z opóźnieniem. Pociąg osobowy z Katowic przybył do stolicy z 4-godzinnym opóźnieniem. Ze Lwowa i Krakowa 1-godzinnym. Największe opóźnienie zanotowano w dyrekcjach krakowskiej i katowickiej, gdzie mrólz dochodził do minus 30 stopni.

Uproszczenie systemu pracy w województwach.

Warszawa, 4. 2. (AW). W związku z rozpoczęciem na terenie poszczególnych województw uproszczeń w dotychczasowych systemach pracy

kancelaryjnej M-stwo Spraw Wewnętrznych delegowało inspektorów administracyjnych Stosyka i Iwańskiego na obszar województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Ze świata

17-letnia amerykanka pobiła rekord lotniczy.

17-letnia lotniczka Elnores Smith, pobiła trwania lotu kobiet, utrzymując się w powietrzu przez 12 godzin i 13 minut. Panna Smith kontynuuje lot. Poprzedni rekord wynosił 12 godzin i 11 minut.

160 więźniów głoduje w Kownie.

W więzieniu w Kownie od 5 dni 160-ciu więźniów politycznych rozpoczęło głodówkę. Cenzura zabroniła o tem pisać. Podobno w więzieniu doszło do poważnych zaburzeń. 5 więźniów zmarło z głodu.

Wakabici przygotowują nowy napad na Irak.

W pobliżu granicy zebrał się oddział, liczący około sześciuset ludzi. Do zagrożonych okolic wysłano samoloty angielskie i ozołgi. W ostatnich czasach zanotowano ponownie napady na granicy Iraku.

Pensja dożywotnia dla prezydentów Austrii.

Parlament wiedeński uchwalił bez dyskusji przyznanie byłemu prezydentowi Hainisch'owi pensję dożywotnią w wysokości 12 tys. szylingów rocznie.

Drożyzna chleba na Litwie.

Z powodu wielkiego nieurodzaju na Litwie cena zboża i chleba wzrosła znacznie. Za 1 kg. chleba razowego w Kownie płaci się 95 centów, co wynosi około 80 groszy. Jak wiadomo cena za 1 kg. chleba razowego w Polsce wynosi około 50 gr.

Władze chińskie zaarrestowały zarząd sowieckich związków zawodowych w Mandżurji i postawiła go przed sąd wojenny. Z tej racji mogą powstać pewne komplikacje na Dalekim Wschodzie.

Pociąg pospieszny zderzył się z pociągiem towarowym na linii Regensburg Lipsk — Berlin, przyczem zginęło kilkanaście osób.

Z kraju.

W mieście rodzinnem Zamenhofs.

W Białymstoku odbyła się uroczystość zamknięcia pierwszych kursów języka międzynarodowego Esperanto dla nauczycieli szkół powszechnych. Jednocześnie otwarto nowy kurs.

Rusini w Polsce mają 100 czasopism.

Z ruskiej statystyki bibliotecznej wynika, że w roku 1928 wychodziło w Polsce około 100 ruskich czasopism, z tego 85 w Małopolsce, 4 na Wołyniu, 2 na Chełmszczyźnie, 9 w etnograficznej Polsce. Poza to wychodzi 4 pisma utrakwistyczne, jedno polsko-ruskie na Wołyniu, polsko-rusko-rosyjskie w Warszawie i 2 rusko-rosyjskie we Lwowie.

Wykrycie pokładów rudy żelaznej.

Expres Poranny donosi, że w powiecie częstochowskim w gminie Grabów, odkryto znaczne pokłady rudy żelaznej.

Zabrali mu ubranie i pozostawili na śniegu.

Na szosie Sosnowiec-Modrzejów dwaj nieznanymi osobnikami napadli na Teofila Malcherczyka i uderzeniem w głowę powalili go na ziemię. Następnie ściągali zeń ubranie wraz i butami. Obrabowany doszedł w białźnie po śniegu do najbliższego domostwa, gdzie otrzymał odzienie.

145 576 bezrobotnych w Polsce.

Według danych Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy tygodniowe sprawozdanie za okres od 6 do 13 stycznia wykazuje 145.576 bezrobotnych, w tej liczbie 30.416 kobiet, czyli w stosunku do poprzedniego tygodnia zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 11318.

Ponowne awantury chłopskie o drzewo w Małopolsce Wschodniej.

W Daszewie pod Stryjem wydarzyły się awantury chłopskie. Mianowicie w lesie daszewskim popełniano od dłuższego czasu systematyczne kradzieże. Gdy na obławę wybrali się dwaj gajowi w towarzystwie posterunkowego i aresztowali jednego ze złodziei leśnych, zebrała się grupa chłopów w ilości około 60 osób i utarła posturkowemu aresztowanemu złodziejowi. Tłum przybrał groźną postawę. Wtedy przybył na miejsce większy oddział policji ze Stryja i aresztował 20 chłopów za opór stawiany władzy.

Pięknie się odwzięczyli za amnestję!

Przed sądem okręgowym w Sosnowcu stawali dwaj bracia Doroszwowie, którzy w sierpniu r. ub. okradli szereg mieszkań i sklepów, zostali jednak wówczas z więzienia wypuszczeni na mocy amnestii. Jednakże w ciągu dwóch tygodni zostali ponownie ujęci po licznych kradzieżach. Jednego z braci skazano obecnie na 4 lata, drugiego na rok więzienia.

Walery Przyborowski.

PAMIĘTNIKI PANA SYMFORJONA.

Z NOTATEK PO NIM POZOSTAŁYCH.

(2)

Na takie słowa uczulem obrażony mój majestat męża i pana i ojca, i chciałem już z gorącą filipką wystąpić przeciw mej małżonce, ale że to było po obiedzie, i nie chciałem więc przez irytację źle wpłynąć na trawienie i dałem spokój. Szczęście, że już teraz nie schodzą się do nas aktorki i literatki, jak to za życia pana Zygmunta bywało, że przed siebie porywał tych dam wraz z jego śmiercią. Ano niech i za to Bogu będzie chwala, że tę chociaż korzyść odnieśliśmy z onej strasznej katastrofy. Jestem już teraz spokojniejszy, wszystko u mnie idzie jak w zegarku, co znamionuje człowieka porządnego, a z czego jestem zadowolony. Ale wówczas kiedy pan Zygmunt żył, nie tak było. Człowiek to był szczególny i powiem prawdę, choć niby za uczonego i bardzo mądrego uchodził, guził. Bo przyznacie sami, kiedy ci jest dobrze, kiedy masz majątek, młodą żonę, spokój, dobre obiady, po co kłaść zdrową głowę pod ewangeliję i szukać awantur brudnych... Ale cóż rościć?.. Ludzie nigdy nie są z tego co mają, zadowoleni. Dać kurcze grzędę, wola, jeszcze więcej s... Tak też i pan Zygmunt. W tej głowie zawsze się paliło jak wulkanie, wiecznie jak eś pomysł niespokojny, bazania, mo-

rały, narzekania, słowem czysty komunistą. A miał też minę po temu... Nosił bowiem długą czarną brodę, sumaste wasy, długie włosy, mówił jak poeta, w karty nigdy nie grał, całymi dniami gotów był czytać lub chodząc po pokoju myśleć o niebieskich migdałach, a po nocach pisać niestworzone jakieś androny, uczone jakieś projekty, statuty rozmaitych towarzystw itd. Bogiem a prawdą nie był on stworzony na porządnego człowieka.

Licho nadało, że przed paru laty zaczął bywać w moim domu. Była ich cała kłka — wszystko takie półgłówki zapalone, do niczego nie zdolne ciapugrochy.

Mówiła mi żona, że to są ludzie wielkich nadziei — ja przecież wątpiłem, choć nie sprzeciwiałem jej się głośno, bo na co by się to zdało? — To mi są ludzie!.. wołała moja Elżusia, to mi życie!.. jaki orli w nich polot, jakie piomienne dusze, to nie wy safanduty, biurgery, episiery — to nie wy!

Safanduty, biurgery, episiery!.. niech i tak będzie, mówię sobie, patrzmy końca. Nie powiem przecież tego, żeby mi to nie obrażało.

Jak bowiem można porządnego i spokojnego, a co ważniejsza, zamożnego obywatela porównywać z jakimś tam awanturnikami, poetami i literatami, gołemi, jak Bóg przykazał, którzy dla tego, że nie mają, więc wykrzykują na obywatela nazwać jakimś tam episterem, safandutą!

Tylko spokój i powolna a cicha praca wiedzie społeczeństwo do dobrobytu i cywilizacji.

Każden taki jak ja obywatel, to kolumna w towarzystwie ludzkim, to jego podstawa.

Ale co to o tem kobietom mówić?... Ja też nie nie mówiłem, ale w duszy srogie czulem obrażenie na tę hołotę i na moją żonę.

Oni to widzieli i przypodebляли mi się jak mogli, ale to na nie się nie zdało.

Jeden z nich, naprzykład pan Kazimierz, przyjaciel od serca pana Zygmunta, który powiedziawszy nawiasem, nigdy nie miał obcasów przy butach, a też biały jak księżyc, rozczochrany jak strzecha na stodole i wyglądał na rozbójnika, mówił pewnego wieczora, że pisze wielkie dzieło o małpach.

— A proszę pana, przerwałem, czy pan do brodziej widział kiedy małpę?... bo u nas ich przecież nie ma.

— Owszem panie są i bardzo obficie — jeśli pan do brodziej pozwoli, to go umieszczę w mojem dziele. Pochlebilo mi to nieco być wydrukowanym w uczonem dziele, ale pomyślawszy sobie, że nie należy swego obywatelskiego nazwiska pospolitować, odmówiłem grzecznie.

Tacy to byli ci panowie literaci.

Jeszcze ten pan Kazimierz no!.. to do wybaczenia, bo to było gołe, jak pierwi rodzice, bez żadnego stanowiska ani zajęcia, więc wzięło się do literatury, bazgrało głupstwa jakieś dziwaczne, ale pan Zygmunt, urzędnik, obywatel, bo jego matka miała porządną kamienicę na Zapiecku, człowiek przecież już z pewnym stanowiskiem, żeby się mieszać do takiej hołoty, to było naprawdę dziwnem i dla mnie nie zrozumiałem.

Ale to już tak! kogo Pan Bóg ma ukarać, to mu najprzód rozum odbierze.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z dalszych stron.

Toruń. (Nowe władze Zw. Strzel. na Pomorzu) Wobec rezygnacji prezesa okręgu pomorskiego Związku Strzeleckiego, redaktora Weesego i rozwiązania zdekompletowanego zarządu, mianowany został kierownikiem okręgu p. inż. Stanisław Szepetys — naczelnik oddziału mechanicznego kolei w Toruniu, który powołał następujących współpracowników i doradców kierownictwa: prof. Głuchowski, zast. kierownika i referent kulturalno-oświatowy, kapitan rezerwy Szab. sekretarz, prof. Kandyba skarbnik, asesor kuratorjum szkolnego Chorąży referent organizacyjny, redaktor Weese referent prasowy oraz ławnicy pp.: Adrjańczyk, Brief, dr. Rożem i Szumilewicz.

Tuchola. (Egzamin na czeladników stolarskich). W ostatnim czasie odbył się w warsztatach mistrza stolarskiego p. Gierowskiego, mieście w Tucholi (Pomorze) egzamin czeladniczy siedmiu uczniów stolarskich. Komisję egzaminacyjną tworzyli: p. Gierchowski, mistrz stolarski i p. Szartowski czeladnik stolarski — jako ławnicy, oraz p. Chmarzyński sekretarz Starostwa. Egzamin z pomyslnym wynikiem złożyli: pp. Leon Hopa, Józef Warmbier, Benedykt Drowek, Gracjan Figiel — wszyscy z Tucholi, Józef Matuszek i Stanisław Kozacki ze Śliwii, Kurt Dahike z Byławia.

Koronowo. (Kurs podkuwaczy koni). Z dniem 18 lutego rozpoczyna się kurs kucia koni w powiatowej szkole podkuwania koni w Koronowie (powiatu bydgoskiego). Na kurs przyjmuje się czeladników kowalskich, którzy winni zgłoszenia swe nadesłać najpóźniej do 5 lutego br. do Wydziału Powiatowego w Bydgoszczy. Do zgłoszenia należy dołączyć: a) własnoręcznie napisany życiorys, b) świadectwa czeladnicze, c) metrykę urodzenia, d) świadectwo moralności miejscowej władzy policyjnej, e) kwit Powiatowej Kasy Komunalnej w Bydgoszczy na wpłacone 20 zł. za naukę i 3 zł. wpisowego, razem 23 zł. Kandydaci korzystają z bezpłatnego mieszkania, światła i opału.

Dąbrowa Chełm. (Walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków). W ub. niedzielę odbyło się w Dąbrowie Chełm. walne zebranie Tow. Powst. i Woj. Zebranie zabrał prezes p. Semrau. Marszałkiem walnego zebrania wybrano p. Jankowiaka, funkcję sekretarza pełnił p. Megger, naczelnik poczty. Po srawozdaniu ustępującego zarządu i udzielania mu absolutorium, przystąpiono do małej przerwy do wyboru nowego zarządu. Nowy zarząd przedstawia się nast. prezes p. Semrau, wiceprezes p. Megger sekretarz p. Hanelt, ławnicy pp. Kraszkiewicz, Rogalski Fr., i Żenrowski, komendant p. Grzegorski. Zaznaczyć należy, iż stary zarząd s rawnie wykonywał swoje obowiązki w roku ub. w czem członkowie chcieli mu pomagać. Własnym wysiłkiem Tow. np. umiało wystawić okazałą Bożą Mękę.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Przegląd Pomorski“

KRONIKA

Chelmska, dnia 5 lutego 1929 roku.

Kalendarzyk.

Wtorek: Agaty i Hycjanty.

Środa: Doroty i Tytusa.

Wschód słońca: 7,37 rano

Zachód słońca: 4,53 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Służbę nocną trzyma „Apteka pod Orłem“.

— **Na budowę pomnika** poległych w naszym mieście złożyła nasza redakcja 5 zł. i wzwala do kontynuowania składek p. Komowskiego i p. Daleszyńskiego. Pomimo, że już minęło od tego czasu prawie półtora tygodnia, wspomniani nie złożyli dotąd żadnej kwoty na powyższy cel, co nie wiemy w jaki sposób sobie to tłumaczyć. Ze względu na to, że sprawa ta nie powinna spaść na panewce, wzywamy powtórnie **p. Komowskiego i p. Daleszyńskiego** do dalszego kontynuowania tych składek, w przeciwnym bowiem razie zmuszeni będziemy ogłosić innych ofiarodawców.

— **Ruch komunikacyjny** na kolejach w dalszym ciągu, z powodu silnych mrozów, odbywa się z wielkim opóźnieniem. Pociągi z Torunia, jak i z Grudziądza przybywają do Chelmskiej prawie z półgodzinnym opóźnieniem. Okres ten trwać jeszcze będzie prawdopodobnie tak długo, dopóki mróz nieco nie popuści. Dzisiaj nie otrzymaliśmy depesz, pism warszawskich, ani też pomorskich.

— **Z targu** Na dzisiejszym targu z powodu zimna ruch był słaby. Za funt masła płacono — 2,50 zł, mendel jaj — 4,00 zł., a za inne produkty prawie bez zmiany.

— **Stan pogody.** W dniu dzisiejszym temperatura powietrza nie uległa zmianie. Mróz nieco zelżał. W godzinach rannych termometr wskazywał — 7 stopni C. W dalszym ciągu wieją chłodne wiatry północno-wschodnie. Horyzont zachmurzony.

— **Z wykładni stemplowej**, tyczącej art. 111 i 157 Wykładni nr 168, ogłoszona nr. 20 „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu“ z r. 1925 uzupełniona się następującym ustępem końcowym:

„Opis pełnomocnictwa, zaświadczony przez notariusza, podlega opłacie w wysokości 3 zł. względnie 1 zł. przewidzianej w art. 111 u. o. s. oraz opłacie przewidzianej w art. 157 k. u. o. s.“

— **Kino „Konkordja“** demonstruje dziś, tylko jeden dzień podwójny program: 1 wielki amerykański film sensacyjny pt.: „**Walka Herkulesa z tytanami**“ — seria pierwsza i II z następcami Pół i Patachona, Rff i Raff jako strażacy, arcywesela komedia Razem 16 aktów.

Statystyka ruchu naturalnego ludności

za czas od 1—31 I. 1929. według Urzędu Stanu Cywilnego w Chelmskiej: urodzeń ślubnych zgłoszono 35, nieślubnych 4; w tem chłopców 19, dziewcząt 20; Wypadków śmierci zgłoszono razem 20; Ślubów zawarto ogółem 11.

Składka łańcuskowa

na okręt „Pomorze“.

Wezwany przez p. Krygiera złożył w naszej redakcji na okręt „Pomorze“ 10 zł. p. Tadeusz Radomski i wzywa p. **Władysława Krysińskiego i p. Jakóba Katlewskiego** do złożenia tej lub większej kwoty.

Bank Polski płacił 4 lutego za:

dolary amerykańskie	8,85 — 8,84
funtów szterlingów	43,07
franki szwajcarskie	170,83
franki francuskie	34,73
marki niemieckie	210,93
guldeny gdańskie	182,21

Giełda zbożowa.

POZNAŃ dnia 1. 2. 1929 roku.
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	32,40—32,50
Pszonica nowa	40,75—41,75
Jęczmień przemysłowy	32,50—33,50
Jęczmień browarowy	34,00—36,00
Owies	30,50—31,50
Mąka żytnia 70 proc.	00,00—45,75
Mąka pszen. 65 proc.	58,00—62,00
Otręby żytnie	26,00—25,00
Otręby pszenne	25,25—26,25
Rzepak	00,00—00,00
Groch polny	44,00—47,00
Groch Viktorja	62,00—67,00
Groch Folgera	53,00—58,00

Tendencja średnia.

Szanownej Klijenteli i Obywatelstwu miasta Chelmskiej i okolicy podaję do łaskawej wiadomości, że z dniem 6. lutego br.

**otwieram
skład krawiecki
przy ul. Toruńskiej nr. 34**

Wykonuję wszelkie prace wchodzące w zakres krawieczyzny szybko i po umiarkowanych cenach. Prosząc o łaskawę poparcie mego przedsiębiorstwa kreślę się

z wysokim szacunkiem

Jan Krużyński.

BIAŁY TYDZIEŃ

Podczas białego tygodnia sprzedajemy większą ilość
Białych Towarów i Bielizny
po wyjątkowo tanich cenach

Telefon 316

DOM HANDLOWY

St. Rynek 34/35

M. S. LEISTER, TORUŃ

Prosimy zwrócić uwagę na wystawę!

OGŁOSZENIE

Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej
dla Izby Rzemieślniczej na Obwód IV.

Podaje do publicznej wiadomości, że zarządzeniem p. Wojewody Pomorskiego z dnia 11 stycznia 1929 r. l. dz. VI. E. - 28/29 wyznaczony został dzień wyborów do Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu **na niedzielę, dnia 24 marca 1929 r.**

W dniu tym od godziny 9-tej do 21-szej winni wszyscy uprawnieni do głosowania, samoistni rzemieślnicy, którzy są w posiadaniu karty rzemieślniczej i zapisani na liście wyborców IV Obwodu wyborczego, oddać osobiście swój głos w lokalu wyborczym, który mieści się

w Toruniu — Ratusz

Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu składać się będzie z 24 członków i 24 ich zastępców. Z obwodu wyborczego IV, obejmującego miasto Toruń oraz powiaty:

toruński, chełmiński i wąbrzeski

po myśli §§ 8 i 27 regulaminu wyborczego ma być wybranych 4 członków i 4 ich zastępców i to po jednym członku i 1 zastępcy członka z poniższych zawodów, ustalonych zgodnie z instrukcją Ministerstwa Przemysłu i Handlu na podstawie statystyki rzemieślników posiadających karty rzemieślnicze we wszystkich zawodach rzemieślniczych, wykonywanych w obwodzie wyborczym IV:

1. kołodziej
2. ślusarz
3. siodlarz
4. kapelusznik

Przewodniczący Obwodowej Komisji
Wyborczej na IV. Obwód Wyborczy.

(-) Antoni Bolt — Prezydent miasta.

Wielkie Świniobicie

K w „Hotelu Pomorskim” **K**
O już dokonane!! **O**
N **Jedzenie kiszek** **N**
C golonek i innych potraw **C**
E z tłustych wieprzy **E**
R w środę i czwartek **R**
T już od godz. 6-ej wiecz. **T**

Dobrze pielęgnowane piwa
i wyborowe spirytualja.

Przygrywać będzie sławy skrzypek
z Torunia.

na które zaprasza **Gospodarz.**

Książki **Mapy** **Kupię Pianino**
(handlowe) poleca Wybrzeża Pol-
Skład papieru skiego z powia-
Druk. Przem. tem nadmor-
25 gr. sztukę skim oddaje po
Drukarnia „Przemysłowa” Oferty do „Prze-
glądu Pomorskiego” pod
„MC”

Powidła śliwkowe

marmelada — tłuszcz — olej do pieczenia
poleca

Wiktor Olszewski

Chelmża, ul. Toruńska 36.

Każdy obywatel powinien czytać

pismo codzienne, w którym się ukazują
urzędowe komunikaty i najaktualniejsze
wiadomości ze świata - a takim pismem jest

„Przeгляд Pomorski”

Sensacja to BIAŁY TYDZIEŃ

Jedno spojrzenie w moje okna wystawowe

powie każdemu, jak **śmiesznie tanio** dają moje wyborowe
towary na co służą

poniższe przykłady:

Nessel (surówka)	0,88	Linon na powłoki 140 szer.	2,50
Płótna białe 70 cm szer.	0,95	„ prima	2,75
„ białe 72 cm mocne	1,10	„ prima	3,35
„ białe 80 cm więzione	1,35	Damast na obrusy 3,85 4,75,	4,25
Linon białe 80 cm	1,45	Nessel podwojna szer.	1,95
Płótno półniane na koszule męskie	1,50	Ręczniki wafłowe 3 sztuki	2,00
Madapolan 80 cm	1,60	Firany w białe bręgi	0,75
Powłoki pościelowe w kratki 1,75, 1,50, 1,30	1,10	„ tiulowe 2,50, 2,10	1,80
Ręczniki kuchenne 1,05 0,95, 0,85,	0,75	Płótna fartuchowe podwojna szerokość 2,30	1,95
„ prima damast 1,60,	1,45	Koszule męskie 3,95, 8,75	3,50
Koszule damskie 1,90, 1,65	1,50	„ wierzchnie 10,50, 8,50, 6,50	5,50
Majtki damskie 2,75, 2,50	2,25	OKAZJA!	
Fartuchy 3,00,	3,50	Jedwab Eolina prima gat. w 20 kol. dawn. 12,50 teraz 7,95	6,75

Ceny we wszystkich zimowych jak i innych towarach

są do **50%** niższe.

Zwiedzenie składu nie przymusza do kupna!

Okazja, której nikt nie powinien pominąć i prze-
kona się każdy o cenach bezkonkurencyjnych.

Stale ceny!

Stale ceny!

A. Radziejewski i Ska

dawniej S. Michel

Chelmża, ulica Chełmińska 6.